

Oktoober AD 2011

Viinakuu – Ons inimene õige Jumala ees?

Iiob 4: 17

Oktoober 2011

Nr 8/179

**TÄNUD MEIE TUBLIDELE
VABATAHTLIKELE!**

ENNA AUDOVA - eakatele sünnipäevakaartide tegemine
MIRJAM TIITUS - eakate pärastlõuna korraldamine
MEELIS SUURKASK - lilled ja lillepeenarde hooldamine
RAJA AARDEVÄLJA, HELE-MALL KIVISTE, FATME KLEBAN - kiriku suurpuhastus
ENN TAMMOJA - kiriku heakorratööd
MIRJAM TIITUS, MINNA ILMANIEMI, KALMER LIIMETS, TAIMI VÄLBA - miiklipäeva peremissa ja lastekiriku korraldamine

lidne mägi

Valgel seinal
kreedo selgus
orelite helid
iidne mägi
vaate laotus
trepirea kivid

Anu Adari

Palju õnne!

01.10 Sirje Kõuhkna	60
01.10 Kalev Tõnisson	61
01.10 Sirje Tulik	59
05.10 Tiit-Mai Mirka	72
05.10 Pilvi Parri	63
05.10 Elgi Rego	74
06.10 Helle Lapp	56
09.10 Karin Jurs	50
11.10 Raivo Otsa	53
17.10 Hillart Mirka	76
18.10 Malve-Aili Loide	77
18.10 Endla Lehtme	60
19.10 Rein Ruus	56
20.10 Aita-Astanie Muks	93
22.10 Liia Otsa	53
24.10 Kalju Viir	74
26.10 Aili London	71
29.10 Aino Järv	81
29.10 Veera Looga	53
29.10 Hilja-Aksella Soo	89
30.10 Evi Käämbre	78

**JUMAL ÕNNISTAGU KÕIKI
TEID JA NOOREMAID
SÜNNIPÄEVALAPSI!**

SÕPRUSKOGUDUSTE PÄEVAD GREIFSWALDIS

Septembrikuu esimesel nädalavahetusel toimus Saksamaal Greifswaldis iga-aastane nelja sõpruskoguduse (Greifswaldi, Aegidienbergi, Eindhoveni ja Viljandi Jaani) kohtumine. Viljandist oli osalejaid tänavu kaks: nõukogu liige Tiit Lätte ja õpetaja Marko Tiitus. Kahjuks ei saanud kaasa sõita algselt meie koguduse esindusse kuulunud Heidi Oja ja Aino-Elju Känd.

Sõpruskoguduste kohtumine algas neljapäeva,

1.septembri õhtul. Kuna meie pidime sel päeval Viljandis olema ning perekeskelt ja koguduses teadmiste-päeva tähistama, siis jõudsi-me Greifswaldi alles reede (02.09) lõunaks ega saanud paraku osaleda sel päeval toimunud bussiekskursioonil Rügeni saarele, kus imetleti keskaegseid kirikuid ja jalu-tati mererannas.

Laupäeval osalesime oikumeenilise kirikupäeva ava- ja lõpujumalateenistusel, mis leidsid aset Greifswaldi toomkiriku lähe-

dal Rubenowplatz'il. Saksa-maal on oikumeenilisi kirikupäevi korraldatud erinevates linnades juba mõnda aega, Greifswaldis toimus see aga esimest korda.

Oikumeeniliste kirikupäevade mõtteks on anda kristlastele erinevatest kirikutest võimalus üheskoos Jumalat teenida ning tutvustada oma koguduste tegemisi linnarahvale. Linnaväljakul olid end sisse seadnud koguduste ja kiriklike asutuste esinduste infostendid ja telgid.

Järg lk. 2

**V FRANTSISKUSEPÄEVA
KONVERENTS**

VILJANDI JAANI KIRIKUS

**"MIS ASI ON
ILMAS PÜHA?"**

SELLE ÜLE ARUTLEVAD

**4. OKTOOBRIKELL
14–17**

**Marju Kõivupuu,
Lea Altnurme,
Sirje Endre ja
Kaia Kapsta**

**KELL 18 KIRIKU
KELDRISAALIS
ÕHTUTUND LUULE
JA MUUSIKAGA**

**"Nüüd õhtu on ja
tasa aurab maa..."**

**Kristiina Ehini ja
Sofia Joonsi**

esituses põimuvad hiljaaegu sündinud luuletused ja aastasadade vanused rannarootsi koraalid ja pillilood

Sissepääs vaba

**KIRIKUMUUSIKUTE SEGAKOOR
LAULAB JAANI KIRIKUS**

Segakoor KOSK augustis 2011 kontsertreisil Gotlandis

16. oktoobri jumalateenistusel ja sellele järgneval kontserdil saab kuulata Viljandi Jaani kirikus eesti heliloojate vaimulikku muusikat, mis on ilmunud aastatel 2010 ja 2011. Kontserdiks valmistutakse päev varem Tartus, kus toimub EELK Kirikumuusika Liidu korraldatav õppepäev, mille sihtgrupiks on Lõuna-Eesti

kirikumuusikud, Koorijuhitide ja Organistide Segakoor KOSK ja teisedki lauluhuvilised. Kontserti juhatavad Tähti Lehtsaar Tartust, Tuuliki Jürjo Narvast ja Taimi Välba Viljandist, oreil/klaveril saadab Juliana Baranova.

Olete kõik väga oodatud uusi kirikulaule kuulama!

Taimi Välba

MIS PEAB KIRIKUS MUUTUMA?

Viimastel nädalatel on kiriku rahva hulgas ning meedias ohtralt tähelepanu pälvinud „Humanistliku kristluse manifest“, mille autorid seisavad tänapäevase, avatud ja demokraatliku kiriku eest ning taunivad autoritaarsust, suletust ja sallimatust. Manifest on tekitanud palju mõttevahetusi ja vaidlusi selle üle, milline olukord valitseb Eesti kiriku(tes) ning kas ja mida oleks tarvis muuta.

Kiriku ajaloos on alati olnud võimsaid uuenduslikke jõude ja liikumisi. 4. oktoobril on Püha Franciscuse surmapäev – tegemist oli mehega, kes vastukaaluks kõrgkeskaegse kiriku toredusele ja luksusejanule seadis vastukaaluks kasinuse ja vaesuse ideaali ning rajas vennaskonna, kes elas lihtsat, alandlikku ja loodusega kooskõlas olevat elu. 31. oktoobril on usupuhastuspüha, millega tuletame meelde Martin Lutheri algatatud reforme, millest on alguse saanud ka Eesti luterlik kirik.

Kristlaskond ei pea kartma ei ühiskonnas ega kirikus toimuvaid muutusi – pigem võiksime olla nende juhtijad, suunanäitajad ja visionäärid. Nii nagu kirikus on aegajalt tarvis teha remonti, nii uuendatakse ka piiblitõlget, lauluraamatut ja jumalateenistuse materjale, koguduses tuleb revideerida töövaldkondi ja struktuure. Ikka selleks, et paremini anda edasi evangeeliumi muutumatut sisu Jumala armastuse võidust Jeesuses Kristuses.

Ema Teresalt küsis kord ajakirjanik: „Mis peaks kirikus kõigepealt muutuma?“ Ning sai vastuseks: „Meie teiega.“ Inimese sise mine uuenemine (meeleparandus) ei ole aga saavutatav manifestide, arengukavade, konverentside või mis tahes väliste vahenditega. See algab sealt, kus me palves otsime Jumala tahtmist oma elus, uuendame oma osadust Temaga Sõnas ja armulauas, oleme valmis andestama ja leppima ning pühendama oma elu teenivale armastusele.

Marko Tiitus

10. LEERIAASTAPÄEVA JUMALATEENISTUS

Septembrikuu kolmandal Jumalateenistusel jutlustas pühapäeval, 18. septembril, Tallinna praost Jaan Tammsalu, kes oli Viljandi Jaani koguduse õpetaja aastail 1992-2004. Jaan Tammsalu kõneles oma jutluses pühapäeva evangeeliumile vaenlase armastamisest ja üksteisele andestamisest.

22-st toonasest leeriõppijast osalesid leeriaastapäeva jumalateenistusel ja järgnevas kohvilauas Kalvi Kants, Merike Mitt, Urmas Närep, Anneli Romulus ja Aarne Soro.

Pidulikus kohvilauas tuletati meelde 10 aasta tagust leeriaasta aega ning kõneldi oma praegusest elust ja tegemistest.

Tiina Vilberg

JUHATUSES ARUTATI

Koguduse juhatus oli koos sel sügisel 16. septembril. Olulised arutamist nõudvad teemad olid tuleohutus kirikus, pastoraadi ja kantselai remont, heakorra tagamine koguduse kinnistul ja eelarve olukord. Arutati ka linnamüüri osalist taastamist ja organisti tööd.

Juhatus hindas 2011. aasta esimese poolaasta eelarve täitmise edukaks. Oleme kulutanud vähem kui plaanisime, samas on laekumine parem kui lootsime. Annetustega on meid toetanud just sõpruskogudused. Samas on koguduse liikmete annetused vähenenud nagu ka annetajate arv.

Vaagides eelarvet otsustasime, et sellise rahaseisuga on võimalik kavandada ja ära teha ka kantselai ja kiriku köögi remont ja sisustustööd. Põhjalikum analüüs ja tööde kavandamine on järgmise juhatuse koosseoleku päevakorras.

Oktoobrist hakkab meie kiriku kinnistute heakorda tagama OÜ Pesueksperit (teede, tänavate korrashoid, lumetõrje), suvise muruniitmise lahendamise Pauluse koguduse ja Enn Tammoja abiga. Suur tänu kuulubki Ennule, kes ka tänavu tegi heakorra tagamisel ära suure töö.

Eraldasime 50 € ansambel „Irisele“ 15. aastapäeva tähistamise kulude katteks.

Sel aastal tuleb meil ära korraldada avariialgustite paigaldamine ja katuse läbijooksude remont. Ka pastoraadi alumine tuba saab õhkkütte.

Käes on ka taotluste esitamise aeg Viljandi linnale. Seoses kütte- ja elektrihiinaga märatava tõusuga on asjakohane pöörduda Viljandi linna poole ettepanekuga tegevustoetuse suurendamiseks. Nii taotleme Viljandi linna 2012. aasta eelarvest kogudusele tegevustoetust 11 185 eurot.

Organisti tööga pole juhatus jätkuvalt rahul. Kuulasime Kalev Rajangu selgitusi ja tegime talle hoiatuse. Loodame, et Kalev teeb omad järeldused.

Juhatus poole pöörduti ettepanekuga avada ja osaliselt taastada vallikraavi servas olev linnamüür. Ettepanek on huvitav ja kui linn sellega päri on, siis miks mitte.

Katuse kiirremont tuleb ette võtta asjaolul, et kümmekond katusekivi on alla tulnud või puruks läinud ja vesi jookseb katuse alla, kus kahjustab puitkonstruktsioone.

Tarmo Loodus

HUMANISTLIKU KRISTLUSE MANIFESTI KAJA

Eesti Kiriku võttis kommentaare avalikkuse ette jõudnud humanistliku kristluse manifesti kohta. Sõna seisukohtade selgitamiseks said erinevad osapooled.

Jaan Lahe, üks manifesti autoreist selgitab, et manifesti mõte oli algatada laiapõhjaline diskussioon kiriku olemuse, rolli ja võimaluste üle Eestis.

EELK kantsler **Urmas Viilma** arvab, et pöördumine, mis on suunatud kõigile, ei ole suunatud kellelegi.

Enn Auksmann, Pärnu praost ütleb,

et ajendatuna ühe homoseksuaalset eluviisi praktiseeriva ja propageeriva endise vaimuliku väljaarvamisest EELK Usuteaduse Instituudi õppejõudude hulgast üritatakse algatada protestiliikumist, eesmärgiga suunata Eesti kirikuid aksepteerima seni kristliku usu ja kõlbusega sobimatuks peetud käitumis- ja eluviise.

Soovitan kõigil lugeda Eesti Kirikut ja vajadusel ise sulg haarata ja kirjutada. Ka meie leht ootab kaastöid.

LÄHME TALLINNA TOOMPEALE!

Sõidame koos pealinna tuul- Meid võõrustab ja reisi korraldab tama, läheme külla Riigikogul ja riigikogu liige Helmen Kütt, kes Jaani koguduse õpetajale Jaan kostitab meid riigikogu kohvikus Tammsalule. Nii võib kokku võtta ka lõunasöögiga.

eesseisva bussireisi Tallinna. Kolmapäeval, 10. oktoobril hommikul kell 7.45, sõidab Vabaduse platsi parklast buss Tallinna. Pealinnast tagasi Viljandisse jõuame umbes kell 19.30.

Väisame Tallinna Jaani kirikut, kus meid võtab vastu õpetaja Jaan Tammsalu ja tutvume Toompea lossiga ning riigikogu tööga, saama osa riigikogu infotunnist.

Osavõtutasu ei ole. Kui oled tulija, siis pane 9.oktoobriks nimi Mirjam Tiituse juures kirja telefonil 53442412 või e-posti aadressil mtiitus@kultuur.edu.ee.

Registreerumisel palun teata ka isikukood. See on vajalik riigikogu hoonesse pääsemiseks. Kaasa võta kindlasti ID-kaart või pass! Tänud Helmen Kütile selle suurepärase reisi eest!

IN MEMORIAM HELGI KALDMA

24. III 1933 — 19. IX 2011

Reedel, 23. septembril saadeti viimsele teele Eesti vanim tegevajakirjanik Helgi Kaldma. Tema abiga hakkas 21 aastat tagasi ilmuma ka ajaleht Eesti Kirik. Ta ise on seda meenutanud nii: «Ühel 1990. aasta veebruaripäeval astus minu kabinetti Sakala toimetuses Põltsamaa koguduse õpetaja Joel Luhamets ja teatas, et on vaja teha uut lehte. Nii sai minust oma põhitöö kõrvalt kuni 1991. aasta jaanuarini Eesti Kiriku tegija selle sõna otseses tähenduses.»

Jää jumalaga, Helgi!

.... SÕPRUSKOGUDUSTE PÄEVAD GREIFSWALDIS

Sõpruskoguduste päevadest osavõtjad Greifswaldi Püha Maarja kiriku ees.

Laupäeva pärastlõunal kogunesime Püha Maarja koguduse pastoraati, kus leidsid aset mõttetalgud. Tänavuste sõpruskoguduste päevade teemaks oli ARMULAUD. Osavõtjad jagunesid rühmadesse, kus toimus arutelu armulauaga seotud arusaamade ja praktikate üle meie kirikutes. Olime selle teema ning püstitatud küsimustega teinud ka kodutööd. Hariv ja põnev oli teada saada, millised on näiteks armulaua jagamise viisid sõpruskogudustes (ühisest karikast joomine, armulaualeiva karikasse kastmine, viinamarjamahla kasutamine lisaks veinile), kui sageli pühitsetakse armulauda, kas ja kuidas osalevad koguduseliikmed armulaua jagamisel jne.

Meie koguduse armulauapraktikas tõstisime esile kolme asja: 1) armulaud on kaetud kaks korda nädalas, pühapäeviti ja teisipäeviti (Saksamaal ja Hollandis tavaliselt kord või kaks kuus) ning sellel osaleb enamjaolt kogu kogudus; 2) viimastel aastatel on meie kirikus luba jagada armulauda ka ristitud lastele nende vanema(te) soovil; 3) oma koguduses oleme kasutanud armulaua jagamisel ilmikute abi, selleks läbisid viis koguduse nõukogu liiget vastava koolituse. Pühapäeval toimus Greifswaldi Püha Maarja koguduses ühine jumalateenistus, kus jutlustas Eindhoveni (Holland) koguduse pastor Bert-Jan van Haarlem ning armulauda pühitses meie

koguduse õpetaja Marko Tiitus. Jumalateenistusele järgnes „muusikaline matinee“, mis tähendas seda, et osalejad istusid kirikusaalis kaetud laudade taga ning kuulasid kohvi ja kooke maitstes pidulikku oreli- ja puhkpillikontserti.

Õhtupoolik oli võõrustajaperede sisustada, meie tegime jõel väikese laevasõidu ning külastasime lähedalasuvaid kloostrivaremeid. Esmaspäeval saadeti meid teele ühise hommikueine, palve ja õnnistamisega. Südames oli soe tunne. Suur tänu võõrustajatele ja kõigile osalejatele! Kohtumiseni 7. juunil 2012 Viljandis.

Tiiu Lätte ja Marko Tiitus

Laulatatud

16. septembril laulati
Treimani kirikus **Silver
Sepp** (Treimani kogudus)
ja **Kristiina Ehin** (Viljandi
Jaani kogudus)

**TULE KODUST
VÄLJA!**

Tule teisipäeval,
11.oktoobril kell 1 päeval

**EAKATE
PÄRASTLÕUNALE**

Külas on Viljandi Pauluse
koguduse õpetaja

Allan Praats

www.eelk.ee/viljandi.jaani

**KANTSELEI
ON LAHTI**

teisipäeval 13-16,
neljapäeval 14-17,
pühapäeval 9-9.45
ja pärast jumalateenistust

KIRIK ON LAHTI:
tööpäeviti samal
ajal kantseleiga

**ÕPETAJA MARKO
TIITUSE
KÕNETUNNID**

teisipäev kell 13-16 ja
neljapäev kell 14-17

PIHIAEG

teisipäeval kell 16-17
või kokkuleppel

Viljandi Jaani Koguduse aadress:

Pikk 8, 71003 Viljandi

www.eelk.ee/viljandi.jaani

e-post: viljandi.jaani@eelk.ee

Kantselei t. 433 3000

Õp Marko Tiitus: t. 53 41 33 94

e-post: marko.tiitus@eelk.ee

Sekretär Tiina Vilberg: t. 55 409 67

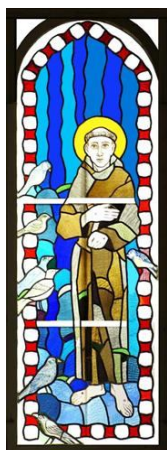
Koguduse konto SEB-s on

100 220 503 960 04

AL toimetus:

Marko Tiitus, Tarmo Loodus,

Mirjam Tiitus, Tiina Vilberg

PÄIKESELAUL 2011
Maakondliku frantsiskusepäevale
pühendatud 1.-12. klasside
õpilaste omaloominguliste
laulude konkursi

LÕPPKONTSERT

Viljandi Jaani kirikus laupäeval,
15.oktoobril kell 18

võitjate väljakuulutamise ja
auhindade üleandmine

Vaata: <http://viljandi.jaani.eelk.ee/>

TÄNAME KORJANDUSTEL ANNETANUID

04.09	KORJANDUS 93,78 €	OSALES 45 INIMEST
11.09	FRANTSISKUSEPÄEVA KONVERENTSI KORRALDAMISEKS 28,89 €	OSALES 30 INIMEST
18.09	SÜGISLEERI HEAKS 126,26 €	OSALES 96 INIMEST
25.09	LAULUKONKURSI "PÄIKESELAUL" KORRALDAMISEKS 54,24 €	OSALES 53 INIMEST

TÄNAME SEPTEMBRIKUU LIIKMEANNETAJAJD

Jaan ja Marleene Aavik, Raul Alliksaar, Heli Arak, Maie Arba, Enna ja Tiit-Uku Audova, Merike Ehala, Helga Henning, Helve Hunt, Rita Jaanimägi, Elga Jakobson, Kalle ja Tiia Kadalipp, Mikk Kard, Janek Kink, Enn ja Kaidi Kulama, Valdo Laurimaa, Alvar Lepp, Eva ja Tarmo Loodus, Edith Naarits, Eda Paakspuu, Öie Pihlak, Jelena Pärle, Aline Roid, Tiia Sülle, Vaiki Talts, Indrek ja Keida Tirmaste, Kristjan ja Liina Toomjärvi, Katrin Thomson, Merle ja Urmas Uba, Kristiina Vahemaa, Tiina Vilberg, Ulvi Võsa (Seisuga 26.09).

Kogudust on toetanud ka Koidu Atonen ja Aarne Raudmae.

Pühapäeval, 30. oktoobril kell 13

USUPUHASTUSPÜHA JUMALATEENISTUS

Viljandi Jaani ja Pauluse koguduste ühine
jumalateenistus Pauluse kirikus

Pauluse koguduse õpetaja

ALLAN PRAATSI INTRODUKTSIOON
(ametiseseadmine)

Introduktsioonitalituse viib läbi EELK
peapiiskop Andres Pöder

Jutlustab Viljandi praost Marko Tiitus

Organist Aaro Tetsmann

Kaasa teenivad Viljandi Pauluse koguduse
segakoor ja Koeru koguduse ansambel

**NB! Pühapäeval, 30.10, ei toimu Jaani kirikus tavapärasest
missat (armulauaga jumalateenistust),
toimub vaid hommikupalvus kell 10.**

**Kõik Jaani koguduse liikmed on oodatud
jumalateenistusele Pauluse kirikus kell 13.**

HEA SÕBER!

Viljandi Jaani koguduses on
üle 1000 liikme. Üheksa
kuuga on kogudust liikme-
annetusega toetanud **167**
(eelmine aasta sama ajaga
200) koguduse liiget. Liik-
meannetused on koguduse-
le väga tähtsad – see teeb
võimalikuks koguduse iga-
päeva elu korraldamise.

Oleme tänulikud annetuse
eest meie kogudusele!

Õnnistussõovidega
õpetaja Marko Tiitus ja koguduse
juhatuse esimees Tarmo Loodus